

แนวปฏิบัติที่ดี ด้านกิจกรรมนักศึกษา
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

1. ชื่อเรื่อง / แนวปฏิบัติ การจัดกิจกรรมพิเศษเสริมจิตบริการสู่บัณฑิตนักปฏิบัติสากล
2. ชื่อหน่วยงาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
3. คณะทำงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัยชนก บัวเจริญ	ที่ปรึกษา
อาจารย์ณัฐยา เชิงฉลาด	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.วาร์ธินี	กรรมการ
อาจารย์ศุภรสมิ์	กรรมการ
อาจารย์วริยา	กรรมการ
อาจารย์เรียม	กรรมการ
อาจารย์จุฑาทิพย์	กรรมการ
นางสาววิกานต์ดา	กรรมการและเลขานุการ

4. บทสรุปโครงการ

การจัดกิจกรรมเสริมจิตบริการเป็นกระบวนการเริ่มต้นในการผลิตบัณฑิตพยาบาลนักปฏิบัติที่มีคุณภาพ ได้รับการยอมรับมาตรฐานวิชาชีพและยึดมั่นในจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ตามกระบวนการ 6 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) การปลูกฝังให้ตระหนักถึงความสำคัญของจิตบริการ ผ่านกิจกรรมการสะท้อนคิด 2) การสร้างจิตสำนึกสาธารณะผ่านกิจกรรมเพื่อสังคม 3) มีกิจกรรมการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ด้านวิชาชีพ การดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน การดูแลผู้รับบริการที่หลากหลายวัฒนธรรม และการติดต่อสื่อสารที่เป็นสากล 4) การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง 5) การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา โดยบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอน และ 6) การให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากสภาพจริงและกระบวนการสะท้อนคิด ซึ่งการดำเนินการจัดกิจกรรมมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องผ่านการสังเกตพฤติกรรม

เมื่อระยะเวลาผ่านไป 6 เดือน นักศึกษามีการสะท้อนคิดเกี่ยวกับการมีจิตบริการในทางที่ดีขึ้น ได้แก่

1. การเกิดความเห็นอกเห็นใจและปรารถนาให้ผู้รับบริการพ้นทุกข์
2. เข้าใจบริบทของผู้รับบริการที่มีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรม

3. ผู้รับบริการมีความไว้วางใจ
4. มีสติและความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน
5. มีความสุขในการให้โดยไม่หวังผลตอบแทน
6. มีคะแนนประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานในภาพรวมที่สูงขึ้น
7. เกิดผลลัพธ์เป็น โครงการบริการวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม 2 โครงการหลัก คือ 1) โครงการบริการวิชาการด้านการพยาบาลฉุกเฉิน (การอบรมเชิงปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพ สำหรับประชาชนทุกช่วงวัย) และ 2) โครงการค่ายอาสา (พัฒนาจิต)
8. เกิดข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับ Hungkuang University มีโครงการฝึกประสบการณ์ บัณฑิตพยาบาลนักปฏิบัติ ณ กลุ่มประเทศอาเซียนบวก (ประเทศไต้หวัน) เพื่อเป็นการพัฒนา ศักยภาพนักศึกษาทั้งด้านทักษะภาษา ทักษะการพยาบาล และการเรียนรู้ Transcultural nursing care

5. ที่มาและความสำคัญของโครงการ

จากวิสัยทัศน์ของคณะพยาบาลที่ว่า “คณะพยาบาลศาสตร์จะเป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลที่มี มาตรฐานวิชาชีพเป็นเลิศด้วยคุณภาพในระดับสากล” การพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้มีจิตบริการเป็นสิ่งสำคัญ ต่อการสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติในสายวิชาชีพพยาบาล เนื่องจากสังคมคาดหวังให้วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ ต้องให้การดูแลแบบองค์รวมอย่างเท่าเทียม ทางคณะได้จัดกิจกรรม “นักกิจกรรมสะท้อนคิด” ในช่วงต้นปี การศึกษาที่ 1/2560 พบว่า นักศึกษาผู้นำกิจกรรมส่วนใหญ่รู้สึกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาที่ผ่านมามาก เป็นกิจกรรมบังคับ ไม่มีตัวตนที่ชัดเจน ยังไม่รู้สึกรู้ว่าเกิดแรงบันดาลใจในการคิดสร้างสรรค์กิจกรรมด้วยตนเอง ขาดความมั่นใจ และรู้สึกว่าตนเองยังไม่เคยมีการเตรียมพร้อมทักษะอื่นๆที่สำคัญนอกเหนือทักษะทางวิชาชีพ สำหรับการออกไปช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ควร

จึงมีการจัดทำโครงการการจัดกิจกรรมพิเศษเสริมจิตบริการสู่บัณฑิตนักปฏิบัติสากลขึ้น โดยเน้นการ ปรับกระบวนการจัดกิจกรรม และสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ให้สอดคล้องกับแนวทางและกระบวนการพัฒนาจิต บริการที่พัฒนาให้เกิดในนักศึกษาพยาบาล Generation Z ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การผลิตบัณฑิต พยาบาลนักปฏิบัติที่มีคุณภาพได้ต่อไป

6. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาจิตบริการสำหรับนักศึกษาพยาบาล
2. เพื่อพัฒนาปรับปรุงการวางแผนการปฏิบัติงานงานด้านกิจการนักศึกษาให้ตรงกับความต้องการของสังคม

7. แนวปฏิบัติที่ดี (วิธีการ/กระบวนการ/แนวทางการดำเนินงาน PDCA)

1. การวางแผน

Plan 1 - จัดกิจกรรม “นักกิจกรรมสะท้อนคิด” เพื่อทบทวนสถานการณ์ สะท้อนความคิดเห็น และร่วมอภิปรายปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตบริการและจิตสาธารณะ

Do 1 - ประชุมทีมคณะกรรมการกิจการนักศึกษา และคณะกรรมการสโมสรนักศึกษาเพื่อ วางแผนสร้างการมีส่วนร่วม และหาแนวทางการเสริมทักษะที่จำเป็นสำหรับบัณฑิตนักปฏิบัติสาขาพยาบาล โดยประยุกต์จากแนวทางของ Sladek and Grabinger (2014) สามารถสรุปได้ 4 กลุ่มกิจกรรม ดังนี้

1. สร้างตัวตนบนโลกออนไลน์	- ปรับปรุง และ update fan page สโมสรนักศึกษา และคณะพยาบาลศาสตร์
2. สร้างการทำงานเป็นทีม	- เปิดโอกาสให้ทีมนักกิจกรรมเรียนรู้กันและกัน ตั้งเป้าหมาย และวางระบบบทบาทหน้าที่ในทีมให้ชัดเจน
3. ทำข้อตกลงและมอบโครงสร้าง	- รับฟังความคิดเห็นในการสร้างสรรค์กิจกรรม เรียนรู้การสร้างเป้าหมายร่วมกันเพื่อพัฒนาจิตบริการ และร่วมวางระบบหน้าที่ในการทำงานแต่ละงานให้ชัดเจน
4. เสริมทักษะด้านการสื่อสารระหว่างบุคคล	ทบทวนหลักฐานเชิงประจักษ์ ปรึกษา และรับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและคณาบดี ได้ข้อสรุปทักษะพื้นฐานที่ควรมีสำหรับบัณฑิตนักปฏิบัติสาขาพยาบาล จาก ม.ราชภัฏนครปฐม คือ ความรู้ด้านวิชาชีพ การดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน การดูแลผู้รับบริการที่หลากหลายวัฒนธรรม และการติดต่อสื่อสารที่เป็นสากล ได้แก่ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ และการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี

Check 1 – ก่อนสิ้นสุดไตรมาสที่ 1 (เดือนตุลาคม- เดือนธันวาคม 2560) ทางคณะกรรมการได้ติดตามประเมินผล ใน 2 ลักษณะ คือ

1. วางแผนให้นักศึกษาได้ร่วมกิจกรรมจิตอาสา “ระดมทุนเพื่อบริจาคโครงการก้าวคนละก้าว” เพื่อทดสอบทักษะการบริหารจัดการเบื้องต้นและสังเกตพฤติกรรม ประเมิน พบว่า นักศึกษารู้สึกมีความสุขและภูมิใจ และตระหนักถึงความสำคัญของจิตอาสาและความร่วมมือ แต่ยังไม่ชัดเจนในระบบของการวางแผนปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา

2. ติดตามทักษะของบัณฑิตนักปฏิบัติ ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรของคณะ ได้แก่ การดูแลผู้รับบริการที่หลากหลายวัฒนธรรม และการติดต่อสื่อสารที่เป็นสากล ได้แก่ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ และการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความกระตือรือร้นมากพอ และการเรียนรู้ยังไม่หลากหลาย

Act 1 - คณะกรรมการกิจการนักศึกษาประชุมเพื่อสรุปปัญหา และรายงานต่อคณบดีและคณะกรรมการประจำคณะประชุมร่วมกันหาแนวทางแก้ไขโดยมีรายละเอียดในการดำเนินการ

2. การดำเนินการ

Plan 2

1. วางแผนการปฏิบัติงานงานด้านกิจการนักศึกษา โดยบูรณาการ 6 ขั้นตอนของการสร้างจิตบริการเป็นพื้นฐาน และสร้างสรรค์โครงการให้สอดคล้องกับแผน ได้แก่

ขั้นตอนที่	กิจกรรม
1) การปลูกฝังนักศึกษาให้ตระหนักถึงความสำคัญ	- บูรณาการกับวิชาปฏิบัติการพยาบาล มีกิจกรรมสะท้อนคิดเกี่ยวกับการพัฒนาจิตบริการ จากกรณีศึกษาปฏิบัติ
2) การสร้างจิตสำนึกสาธารณะผ่านกิจกรรมช่วยเหลือสังคม	1) มีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการของคณะ ให้บริการนอกสถานที่และในชุมชนที่ต้องการความช่วยเหลือ ได้แก่
3) มีกิจกรรมการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ	1.1 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพ: หลักสูตร “การช่วยเหลือฟื้นคืนชีพในเด็กสำหรับพี่เลี้ยงเด็กปฐมวัย” โครงการอบรม “การช่วยเหลือฟื้นคืนชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยม” และโครงการอบรม “การช่วยเหลือฟื้นคืนชีพสำหรับประชาชนทั่วไป
4) การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง	
5) การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	

ขั้นตอนที่	กิจกรรม
	<p>1.2 โครงการค่ายอาสา (พัฒนาจิต) ณ โรงเรียนบ้านหนองเจริญ อำเภอกองคาจุมิ จังหวัดกาญจนบุรี</p> <p>2) ทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับ Hungkuang University เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาทั้งด้านทักษะภาษา ทักษะการพยาบาล และการเรียนรู้ Transcultural nursing care</p> <p>2.1 โครงการฝึกประสบการณ์บัณฑิตพยาบาลนักปฏิบัติ ณ กลุ่มประเทศอาเซียนบวก (ประเทศไต้หวัน)</p> <p>2.2 โครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนกิจกรรมการฝึกประสบการณ์บัณฑิตพยาบาลนักปฏิบัติ ณ กลุ่มประเทศอาเซียนบวก (ประเทศไต้หวัน)</p> <p>3) กิจกรรมจิตอาสาหน่วยปฐมพยาบาล ในการจัดโครงการต่างๆทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย</p>
6) การเรียนรู้ จากสภาพจริง และ กระบวนการสะท้อนคิด	จัดกระบวนการสะท้อนคิดทุกกิจกรรม

Do 2 - ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ในไตรมาส 2

3. การตรวจสอบและประเมินผล

Check 2 - ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องผ่านการสังเกตพฤติกรรม และความเปลี่ยนแปลงของทัศนคติของนักศึกษาผ่านการสะท้อนคิด โดยพบว่าเมื่อระยะเวลาผ่านไป 6 เดือน นักศึกษามีการสะท้อนคิดเกี่ยวกับการมีจิตบริการในทางที่ดีขึ้น และมีทัศนคติที่ดีขึ้นในการทำกิจกรรม

- การดำเนินการเตรียมพร้อมความรู้ต้องการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสำหรับผลิต application ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่นักศึกษาสามารถนำไปต่อยอดกิจกรรมทางวิชาชีพในอนาคตได้

4. การปรับปรุงกระบวนการดำเนินการ

Act 2 - ประชุมร่วมกับทีมบริหารคณะเพื่อหาแนวทางการปรับปรุง วางแผนงานการเตรียมความพร้อม
ทักษะที่ยังไม่ครอบคลุม

- วางแผนจัดทำโครงการพัฒนาบัณฑิตนักปฏิบัติ คณะพยาบาลศาสตร์ เพื่อแผนงานการพัฒนา
คุณภาพบัณฑิต เน้นในการพัฒนาเชิงกลยุทธ์การพัฒนาทางด้านการเสริมทักษะการปฏิบัติเพื่อให้บัณฑิตมี
คุณภาพ ได้แก่ กิจกรรม English camp in nursing program กิจกรรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้นด้านกีฬา
กิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ และกิจกรรมการพัฒนา Application ด้านสุขภาพและการพยาบาล

8. ผลกระทบที่เป็นประโยชน์หรือสร้างคุณค่า

1. นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และมีความสุขในการทำงาน กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงความคิดเห็นในการ
ปฏิบัติงาน และสร้างสรรค์กิจกรรม
2. นักศึกษามีทักษะที่สามารถนำไปต่อยอดกิจกรรมทางวิชาชีพในอนาคตได้
3. คณาจารย์เกิดการเรียนรู้กระบวนการสร้างจิตบริการซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญสำหรับวิชาชีพ
พยาบาล
4. แผนการปฏิบัติงานงานด้านกิจการนักศึกษาให้ตรงกับความต้องการของสังคม
5. ผู้บริหารของคณะพยาบาลศาสตร์เกิดการเรียนรู้ระบบการบริหารจัดการในองค์กร

9. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- 1) การมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สร้างสรรค์
กิจกรรมด้วยตนเอง และคณาจารย์เปลี่ยนบทบาทจาก “ผู้ให้คำตอบ” มาเป็น “ผู้สร้างกระบวนการ
หาคำตอบ” ทำให้นักศึกษากล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ และเกิดการเรียนรู้จริงจากการทำงานและ
สามารถนำไปใช้ได้จริงในอนาคต
- 2) คำแนะนำ แนวทาง การวางแผน และวิธีการติดตามงานที่เป็นประโยชน์และมีประสิทธิภาพจาก
คณบดี

10. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข

เนื่องจากตารางเรียนของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ไม่มีเวลาว่างเว้นเท่าที่ควร ซึ่งอาจกระทบต่อแผนการจัดกิจกรรมในบางช่วงได้ ดังนั้นควรมีการวางแผนกิจกรรมบูรณาการร่วมกับรายวิชาให้ชัดเจน เพื่อลดภาระนักศึกษา และเกิดการเรียนรู้ร่วมภายใต้ระยะเวลาที่จำกัดอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

11. แนวทางในการจัดการความรู้ (ถ้ามี)

จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับนักศึกษาต่างคณะ หรือสถาบันเครือข่ายอื่นๆ ในการแลกเปลี่ยนทัศนคติและแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตบริการและจิตสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ